
Ekosystemtjänster – en självklarhet?

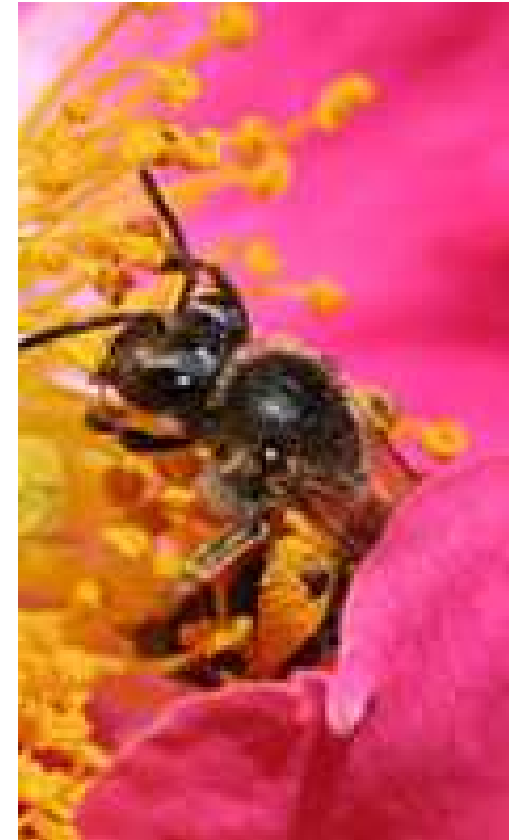
Veronika Johansson, Hållbarhetsspecialist Riksbyggen

Vad har naturen gjort för att du skulle få din frukost i morse?

Vad är en ekosystemtjänst?

-
- Ekosystemtjänster är gratistjänster som naturen gör som vi människor har nytta av
 - Ekosystemtjänster syns sällan i våra balansräkningar.
 - Ekosystemtjänster är en förutsättning för vår överlevnad.

Fyra kategorier av ekosystemtjänster

Försörjande

Reglerande

Kulturella

Stödjande - behövs för övriga tjänster:
näringscirkulering och fotosyntes

Naturen renar vårt vatten!

Flytande våtmarker renar dagvatten i Täby

2013-08-29 14:07

Hjälp med att reglera vattenflöden

Tsunamin slår hårt mot exploaterade områden

NATURLIGA BARRIÄRER SKYDDAR STRANDEN

1. Korallrev
Toppen på ett friskt korallrev ligger strax under ytan och fungerar som en naturlig vågbrytare strax utanför kus.

50 meter

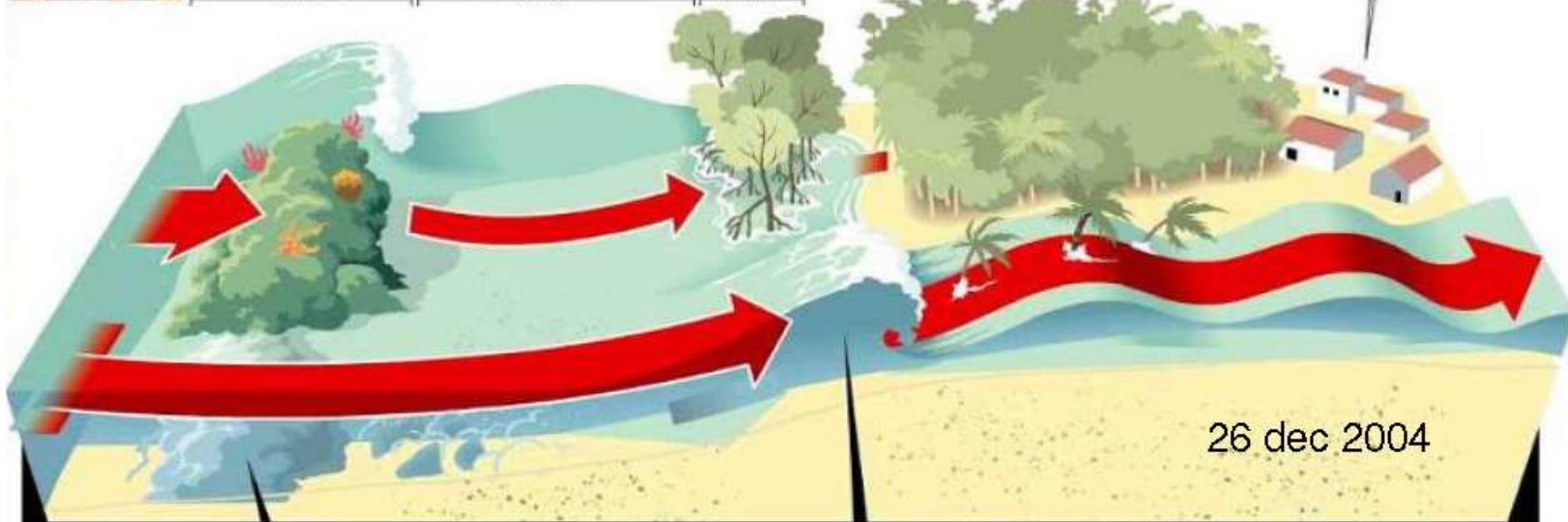
2. Mangroveskog
Växer strax utanför strandlinjen och har sina rötter djupt nere i botten. Skogen fungerar som en andra barriär mot vågen.

100 meter

25 meter

3. Djungel
I ett oexploaterat område växer träden nästan ända ner till strandlinjen och bromsar effektivt upp kraf

4. Bebyggelse
Drabbas inte alls av den stora nedbrytande vattenväggen utan endast av vattennivå-höjningen. Traditionellt så byggdes bostäderna en bit in i djungel

26 dec 2004

EXPLOATERAT OMRÅDE

1. Dött korallrev
Sand, slam och lera som inte längre binds upp av mangroveskogens rötter har täckt revet och kvävt det. Ett dött korallrev blir skört och bryts sönder. Ger inte längre någonting skydd mot Tsunamin.

2. Badstrand
Vid stranden har mangroveskogen och djungeln närmast strandet huggits ner för att ge plats för badstränder och hotell. Det naturliga skyddet saknas helt och vågorna nu kan slå med full kraft långt upp på land.

Djurlivet
När korallreven försvinner minskar beståndet av kustnära, grundlevande fiskar. De landlevande djuren verkar tack vare varningsinstinkter ha hunnit slitta sig i säkerhet innan vågorna slog in över land.

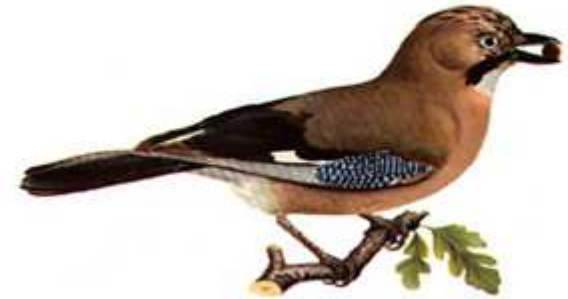
Det ekonomiska perspektivet

- Vad kostar det om vi själva ska:
 - Rena våra vatten
 - Skydda mot UV-strålning
 - Skydda mot erosion
 - Ta upp energin från solen
 - Reglera koldioxiden
 - Pollinera våra blommor

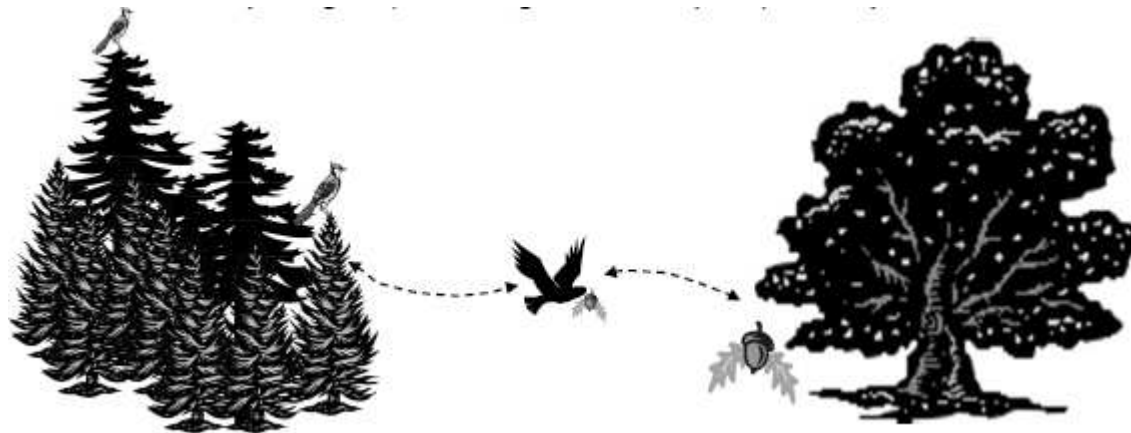

Hur mycket är nötskrikan värd?

Nötskrikan planterar ekar på Djurgården i Stockholm Nötskrikan hotas av minskad naturmark

Vad är det värt att nötskrikan planterar ekar?

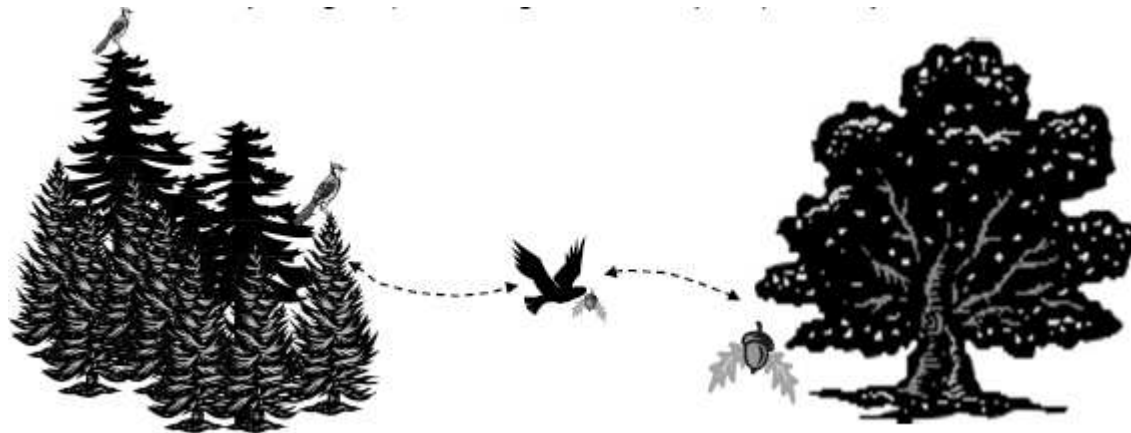
Hur mycket är ett nötskrikan värd?

35 000 SEK

Nötskrikan planterar ekar på Djurgården i Stockholm Nötskrikan hotas av minskad naturmark

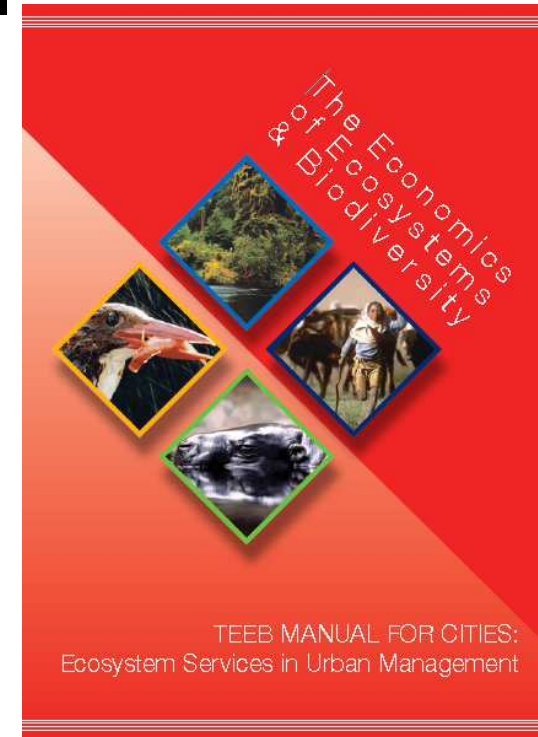

Vad är det värt att nötskrikan planterar ekar?

Global kartläggning av tillståndet i världens ekosystem och deras betydelse för samhälle och ekonomi

-
- Cirka 1400 ledande forskare och andra experter från 95 länder
 - Beställd av FN:s generalsekreterare år 2000
 - Resultat publicerades under 2005 - 2006

Huvudbudskap från utredningen

- Människan har förändrat jordens ekosystem under de senaste 50 åren
- Två tredjedelar av jordens ekosystem är hotade på grund av för stort uttag av både förnybart och icke förnybart naturkapital.
- Ekosystemens "hälsa" har urholkats.
 - Hot mot kapaciteten att långsiktigt generera ekosystemtjänster
- **Att värna om fungerande ekosystem och nyttja deras resurser hållbart är nyckeln till global utveckling och mänsklig välfärd**

Riksbyggens verktyg för utvärdering av ekosystemtjänster vid nybyggnation

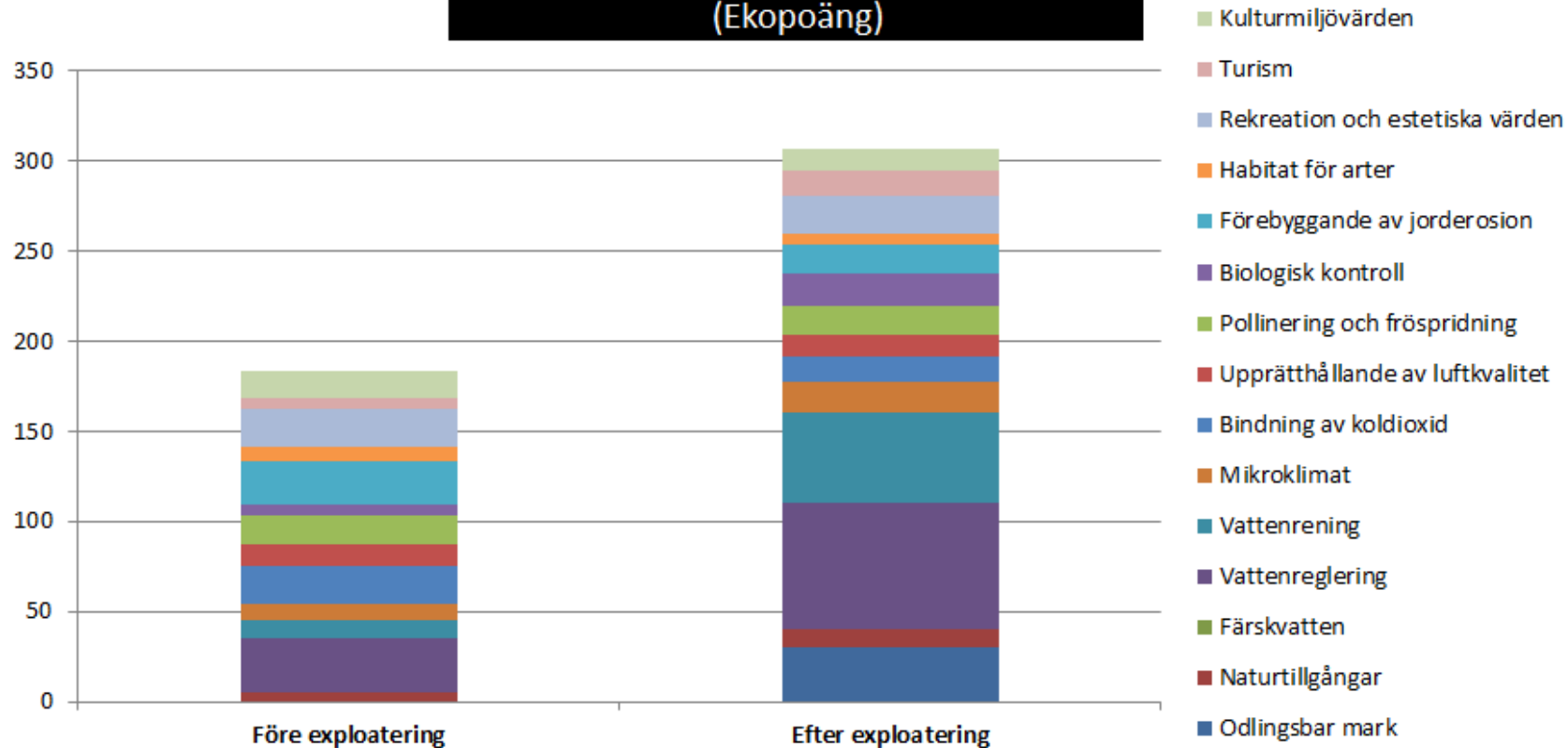
- Ger en första indikation på markens potential
- Ger komparativa värden
- Verktöget är i Excel med fokus på:
 - Nuvarande tillstånd
 - Nyttjande
 - Riksbyggens aktivitet – ett kartotek av vad vi kan göra för att förstärka eller kompensera
- Omfattar 15 olika ekosystemtjänster

Åtgärdslista

- Växthus på tak
- Variera växter så att de blommar från tidigt till sent på säsongen, samt fruktträd och bärbuskar
- Skapa nya grönytor
- Gröna tak på delar av ytan
- Dagvattendammar
- Tillgängliggöra tomten med stråk och platser
- Bevara och plantera större buskar och träd
- Bevara och förstärk sammanhängande gröna stråk
- Avvattning till omgivande grönska

Summering av studie

Värden före och efter exploatering (Ekopoäng)

Vad gör vi med resultaten och hur går vi vidare?

- Högre beställarkompetens
- Dialogskapande, Projektledare, kommunekolog
- Medskick till landskapsarkitekt

- Pågående exjobb:
 - Ekosystemtjänster i gestaltning och förvaltning
 - Ekosystemtjänster som verktyg för klimatanpassning
- Pilotstudier på ombyggnadsprojekt

Riksbyggen utvecklar,
förvaltar och förbättrar
rummen som du bor
och arbetar i.

Kontaktuppgifter

Veronika Johansson
Hållbarhetsenheten
Barnarpsgatan 39F, 553 33 Jönköping
036-108417
veronika.johansson@riksbyggen.se

